Lågaste straumprisar på sju år

STRAUM. Den milde vinteren har ført til lågare forbruk og billegare straum. I vinter har nordmenn hatt den lågaste straumprisen på sju år.

Forbruket har vore fem prosent lågare enn i fjor, og det er sju år sidan nordmenn betalte mindre for straumen. Denne vintersesongen har ein familie med einebustad spart rundt eitt tusen kroner, medan folk i små leilegheiter har spart nokre hundrelappar – der oppvarminga er basert på straumfyring, melder NRK. ©NPK

Vil ha 100.000 kroner i «elgbot»

ELG. Nesten 15.000 kollisjoner mellom kjøretøy og elg er registrert de siste fem årene, og 400 tilfeller er registrert hittil i år. Nå vil en av landets ledende elgforskere ha kraftige økonomiske sanksjoner for å få ned antall påkjørsler.

– Noen påkjørsler må vi akseptere, men hvis det kjøres på mer enn et visst antall elg per kilometer, må Vegvesenet og Jernbaneverket begynne å betale for de elgene. Jeg ser for meg bøter på over 100.000 kroner, sier Torstein Storaas ved Høgskolen i Hedmark til P4. ©NTB

ARTIKKELSERIE

Jordbruksoppgjøret 2014

Våren 2014 forhandler landbruket for første gang med en landbruksminister fra Frp. Nationen følger forhandlingene fra start til slutt.

Prissprik: Årets jordbruksoppgjer nærmar seg og innspela til partane viser stort sprik i synet på korn- og kraftfôrprisen. Her leiar Nils T. Bjørke i Norges Bondelag og landbruks- og matminister Sylvi Listhaug (Frp) på kornkonferansen i vinter. FOTO: BJARNE BEKKEHEIEN AASE

Forskar: – Prisen ein terrorbalanse

Professor Reidar Almås kallar korn- og kraftfôrprisen for sjølve «terrorbalansen» i jordbruket. Han utelukkar ikkje at regjeringa vil føreslå priskutt.

– Korn- og kraftfôrprisen utgjer sjølve terrorbalansen i norsk landbruk og er i realiteten eit kompromiss mellom kornbønder og husdyrbønder, seier professor og landbruksforskar Reidar Almås ved stiftinga Bygdeforskning.

Han seier avgift eller toll på importert korn gjer det mogleg å ta ut høgare pris på norsk korn. Det stimulerer til auka norsk kornproduksjon, men gjer òg råvarene til kraftfôr dyrare.

Trur Listhaug vil kutte

Almås seier det er vanskeleg å seie kva som er rett balanse.

– Det blir som for handlingsregelen for bruk av oljepengar. Ingen veit eksakt kor grensa går, seier han.

Almås seier det er grunn til å tru at landbruks- og matminister Sylvi Listhaug (Frp) kan kome til å prøve seg på kutt i kornprisen i årets jordbruksoppgjer.

– Det er fleire som leiker seg med tanken, så det kan ikkje utelukkast. Skulle det bli realisert, så vil det vere nær umogleg å reversere. Det blir som å sleppe anda ut av flaska, seier han.

PRISBALANSE

«Det blir som for handlingsregelen for bruk av oljepengar. Ingen veit eksakt kor grensa går.»

REIDAR ALMÅS
PROFESSOR VED BYGDEFORSKNING

Priskutt får ringverknader

Almås seier redusert kornpris både kan gi dårlegare økonomi i kornproduksjonen og svekka sjølvforsyningsgrad.

– Sjølvforsyningsgraden vil gå ned, men det vil òg kostnadene i husdyrproduksjonen, seier han.

KOMMENTAR

Mads Yngve Storvik

mads.storvik@nationen.no

Sylvis listige oppgjør

En ting er sikkert – årets landbruksoppgjør blir ikke kjedelig for oss som skal skrive om det. I Nationens historie rager EF- og EU-kampene i 1972 og 1994 blant de viktigste temaene i avisas spalter. Årets landbruksoppgjør kommer etter alle solemerker til å klatre inn på den samme adelskalenderen. Sylvi Listhaug har varslet et oppgjør med grønn landbrukspolitikk, og bøndene kommer til å bruke sterk lut for å hindre blåfargen å sette seg. Det har de vist evne til – selv mot sine egne.

For to år siden troppet bøndene opp i storbyen med traktorene sine for å vise sin vrede mot regjeringen. Senterpartiet og landbruksminister Lars Peder Brekk fikk seg en real knekk. Det store spørsmålet er om Sylvi Listhaug ønsker en konfrontasjon i årets oppgjør, eller om hun vil vise folk flest at hun får til et oppgjør mot alle odds. For det er høye odds på at Sylvi viser sin list og kommer til enighet. Men politikere som får ansvar, har en tendens til å legge bort ideologi og hente fram sine mer pragmatiske sider når alt kommer til alt. Skjønt det er en smal og kronglete traktorsti fra Listhaugs kommunismeuttalelser om norsk landbrukspolitikk til bondelagsleders Nils T. Bjørkes standhaftige standpunkter. Kan det likevel tenkes at de to kamphanene fikk utvekslet noen ord på tomannshånd da de møttes hjemme på gården hos den mektige bondelagslederen?

Ideologi eller ikke. Utfordringene for norsk landbruk og matproduksjon er store. Bare 40 prosent av maten vi spiser er norsk. Rekrutteringen til bondeyrket stuper, antall gårdsbruk likeså. Selv under Senterpartiets styre. 50.000 gårdsbruk mottok støtte i 2005. I 2012 var tallet redusert til 44.000 bruk. Matjord blir til boligtomter samtidig som befolkningen vokser. Det er tverrpolitisk enighet om at matproduksjonen i Norge skal øke. Det er bare ikke enighet om hvordan det skal skje. Historien viser at verken et kommunistisk landbruk eller ren markedsorientering fører til Rom. Veien ligger trolig et sted midt i mellom.

Vi er kontinuerlig i endring, også innenfor landbruket. Det gir heftige diskusjoner, ja kanskje til og med konflikt. Midt oppi matfatet skal Nationen være. Det er både viktig og spennende for oss som dekker det fra time til time. Men det er nok en spenning norske bønder ville vært foruten.

Mads Yngve Storvik
er sjefredaktør i Nationen